

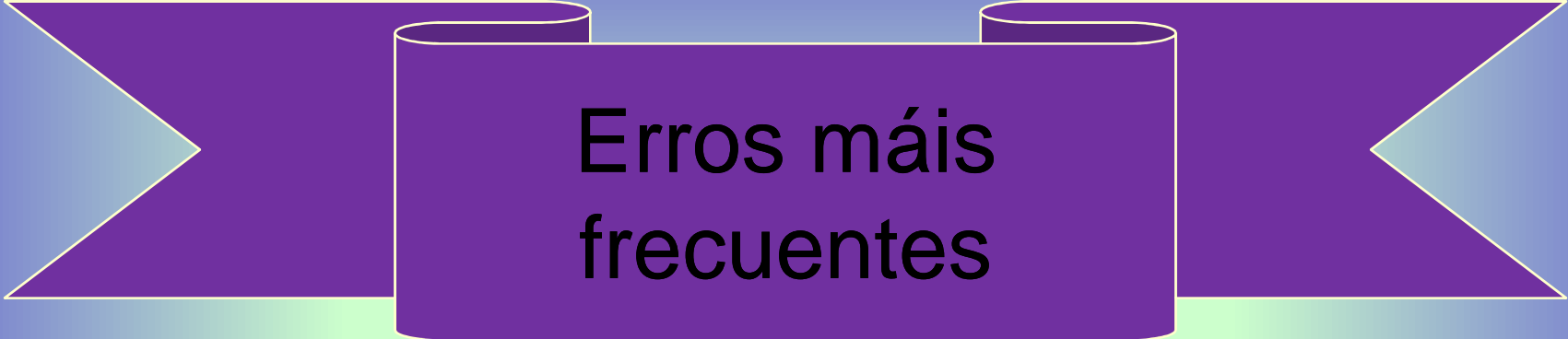
INTELIXENCIA EMOCIONAL- 2015

PAPÁ... ¿YO TENGO
INTELIGENCIA EMOCIONAL
DE ESA?

¡MARÍAAA!... MÍRAME EL MANUAL DE
INSTRUCCIONES DEL NIÑO A VER
QUÉ ACCESORIOS TRAÍA DE SERIE

Erros máis frecuentes

- **IE non significa “ser amable, obsequioso, empalagoso.**
- **IE non significa “dar renda solta ás nosas emocións” (a catarse permanente).**
- **O xénero non determina a IE.**
- **O grao de IE non ven totalmente determinado polos xens, apréndese.**

MACRO-OBXECTIVOS

RAZONABILIDADE

CREATIVIDADE

SENSIBILIDADE

OBJETIVOS

PERCEPTIVAS

COGNITIVAS

AFECTIVAS

SOCIAIS

**H
A
B
I
L
I
D
A
D
E
S**

PRINCIPAIS FACTORES

O alumno e o seu contexto

O profesor e o seu contexto

A cohesión grupal

Os materiais didácticos

A metodoloxía

A cultura institucional

ALUMNOS CON PROBLEMAS POR:

No bostezaré mientras el profesor está explicando
No bostezaré mientras el profesor está

- ✓ Ausencia de hábitos de trabajo, escasez de motivación polo estudio, etc.
- ✓ Retraso no proceso de maduración persoal.
- ✓ Pobre integración no grupo e no centro.
- ✓ Deficiencias no proceso de aprendizaxe nas áreas instrumentais básicas.
- ✓ Imposibilidade de recibir o acompañamento ou o apoio suficiente no seo familiar.

PREVIOS

```
graph TD; A[PREVIOS] --> B[COÑECER ÁS PERSOAS COAS QUE TRABALLAMOS]; A --> C[FACILITAR A COHESIÓN DO GRUPO];
```

**COÑECER
ÁS
PERSOAS COAS
QUE
TRABALLAMOS**

**FACILITAR
A COHESIÓN
DO GRUPO**

NECESIDADES

EU

Orde superior

AUTORREALIZACION

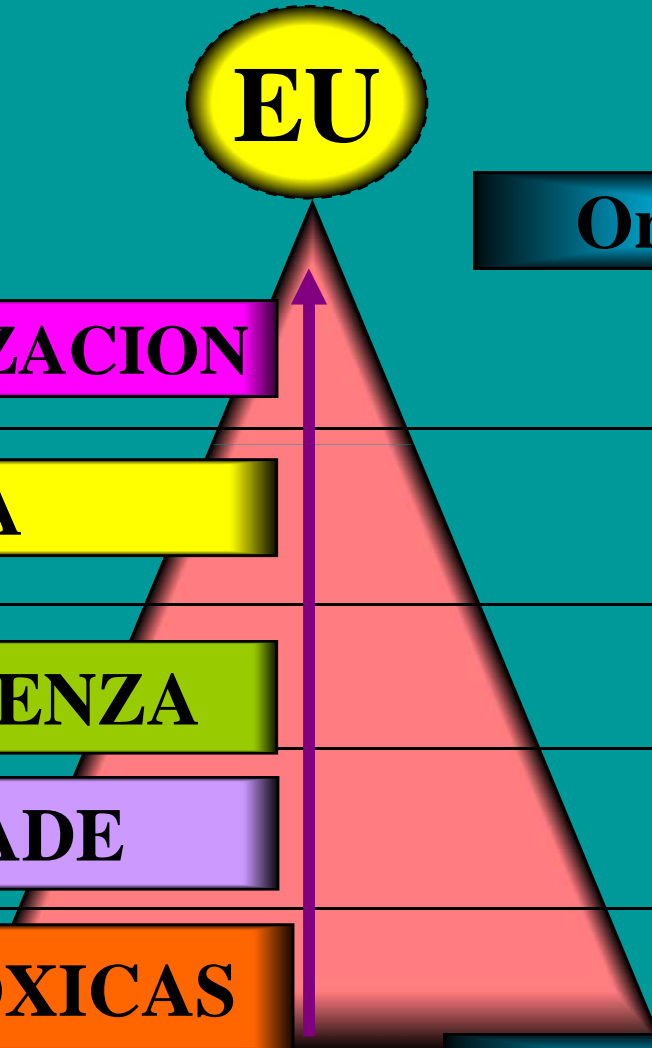
ESTIMA

AMOR-PERTENZA

SEGURIDADE

BIO-FISIOLOGICAS

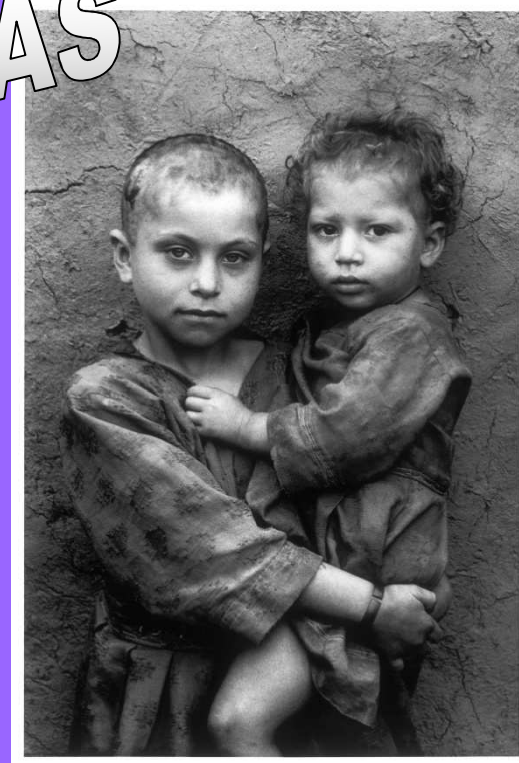
Orde inferior

CAUSAS: NECESIDADES O FAMES

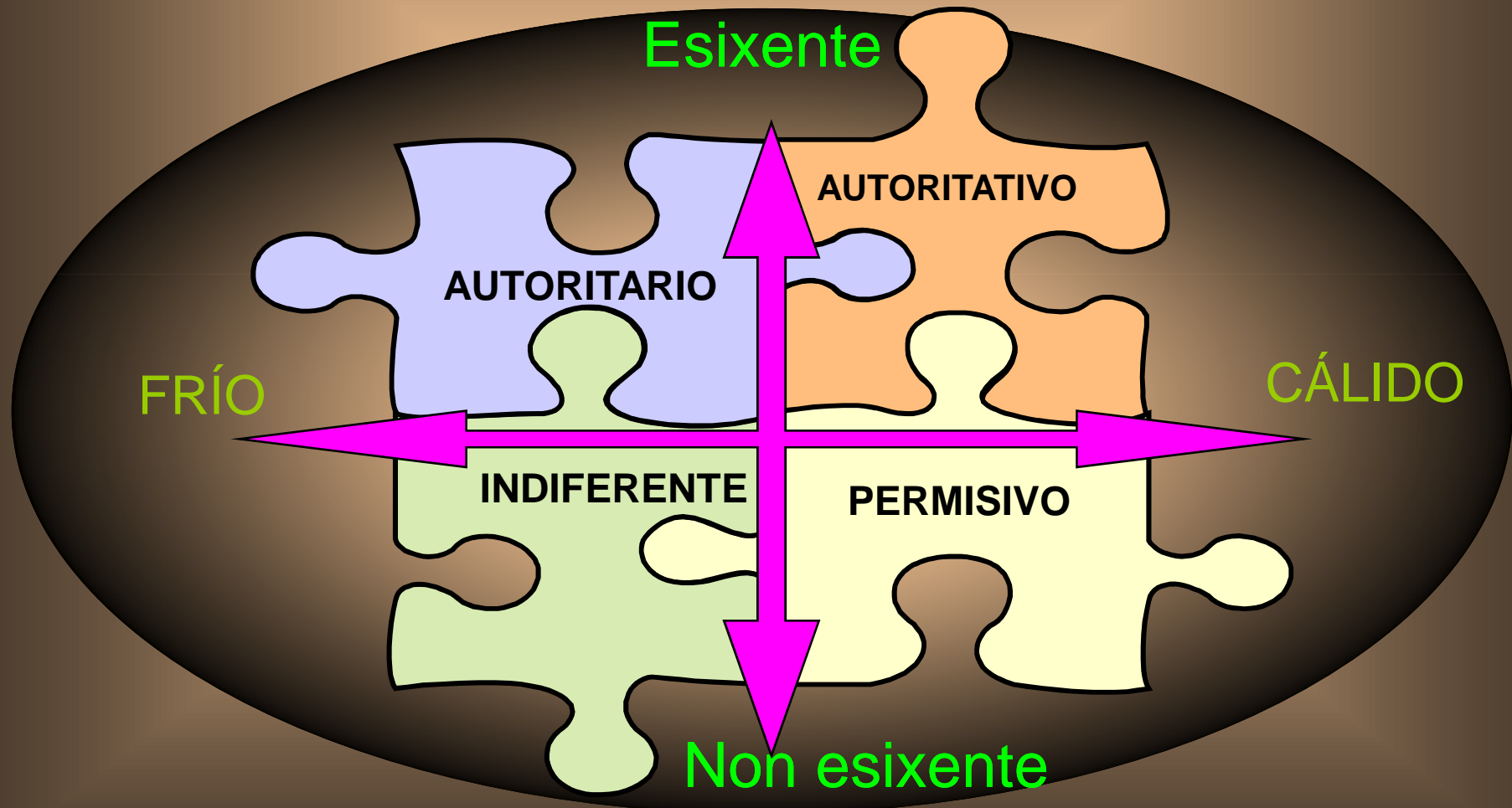

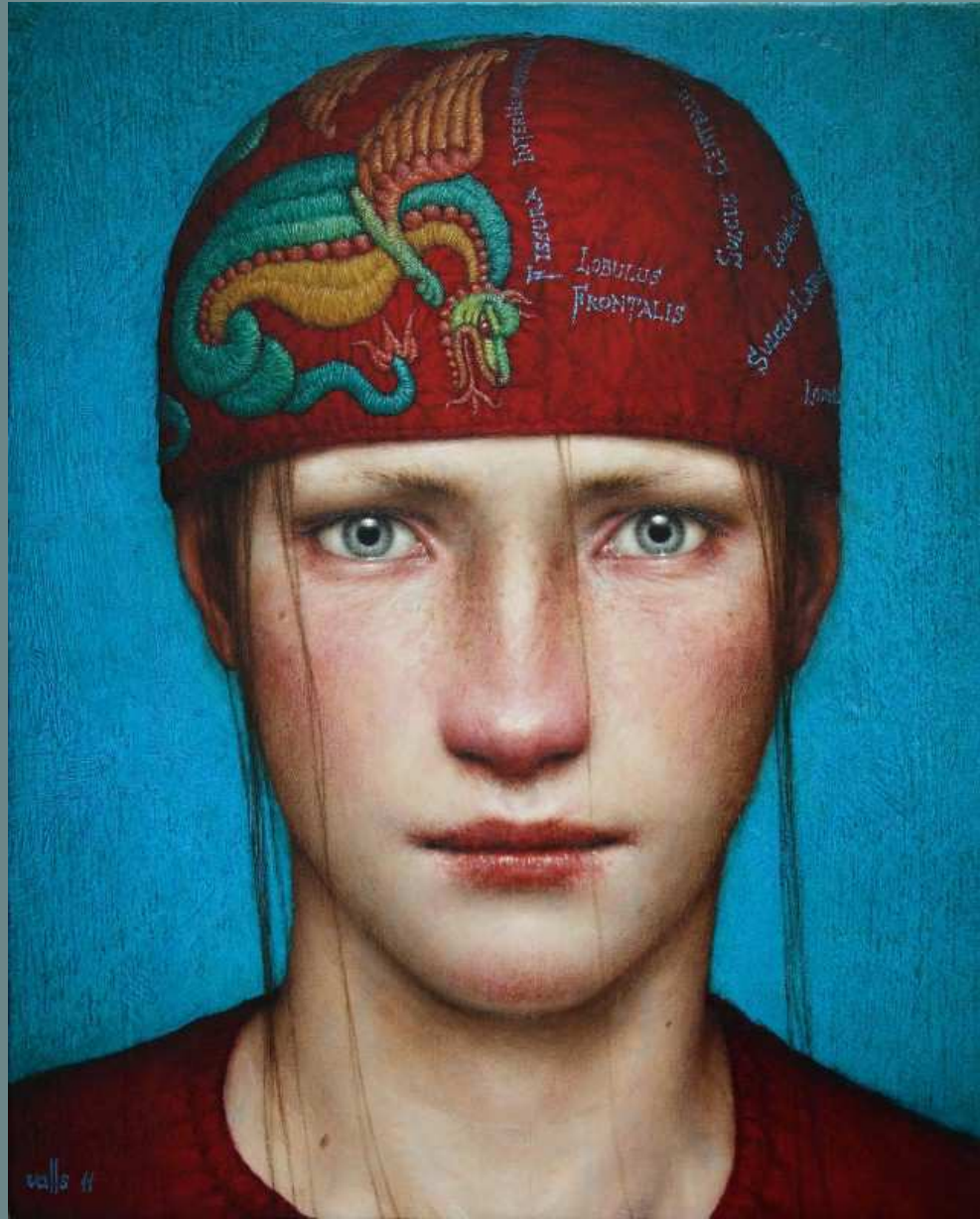
PROBLEMAS

-POR EXCESO
-POR DEFECTO

ESTILOS PARENTAIS E EDUCATIVOS

TRONCO C.

S. LÍMBICO

NEOCORTEX

CEREBRO TRIÚNICO (MacLean)

- **COMPLEJO R (CEREBRO REPTIL) TEN COMO TAREFA MANTERNOS CON VIDA.**
- **SISTEMA LÍMBICO (EMOCIÓNS, MEMORIA).**
- **NEOCORTEX (HABILIDADES INTELLECTUAIS, PENSAMENTO ABSTRACTO, METACOGNICIÓN).**

(O COMPLEJO R TOMA O MANDO CANDO EXISTE UNHA AMEAZA QUE DEBE SER TIDA EN CONTA).

- **(CANDO OS TRES TRABALLAN Ó UNÍSONO PODEN SUPERAR EXTRAORDINARIOS RETOS).**

INTELIXENCIA EMOCIONAL

recoñecer

as emocións

propias

e alleas

EMOCIONES BÁSICAS

ALEGRÍA

MEDO

TRISTEZA

IRA

SORPRESA

ASCO

TODOS OS AFECTOS TEÑEN A SÚA RAZÓN DE SER

...poden ser valorados como desadaptativos cando

- Provocan moito sofrimento,
- obstaculizan a realización dos nosos plans de vida,
- apartan ás persoas do noso lado,
- teñen efectos destructivos sobre a nosa personalidade,
- aparecen en momentos non axeitados,
- promoven un modelo de persoa deshumanizado
- ou atentan contra a solidariedade global.

OPCIÓN METODOLÓGICA PERSENSAR

PERCIBIR

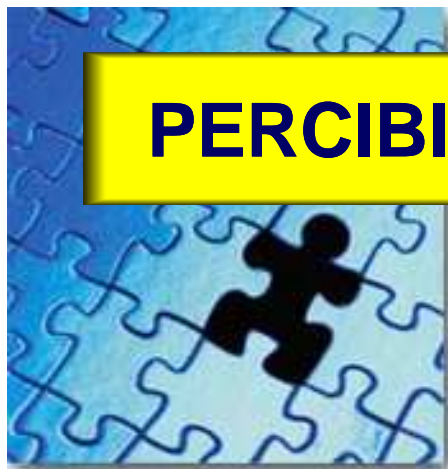
SENTIR

PENSAR

E FACER

EN COMUNIDADE

POR MEDIO DO DIÁLOGO

OPCIÓN METODOLÓGICA

```
graph TD; A[OPCIÓN METODOLÓGICA] --> B[SENSIBILIZACIÓN SENSORIAL]; A --> C[DINÁMICAS DE GRUPO PARA FACILITAR A COHESIÓN]; A --> D[ALFABETIZACIÓN EMOCIONAL]; A --> E[GESTIÓN DE CONFLICTOS]; A --> F[APRENDER A PENSAR]; A --> G[HABILIDADES SOCIAIS];
```

SENSIBILIZACIÓN
SENSORIAL

DINÁMICAS DE
GRUPO PARA
FACILITAR
A COHESIÓN

ALFABETIZACIÓN
EMOCIONAL

GESTIÓN
DE
CONFLICTOS

APRENDER
A
PENSAR

HABILIDADES
SOCIAIS

Como?

EMPODERAMIENTO

PREGUNTA
ABERTA

contexto
SEGURO

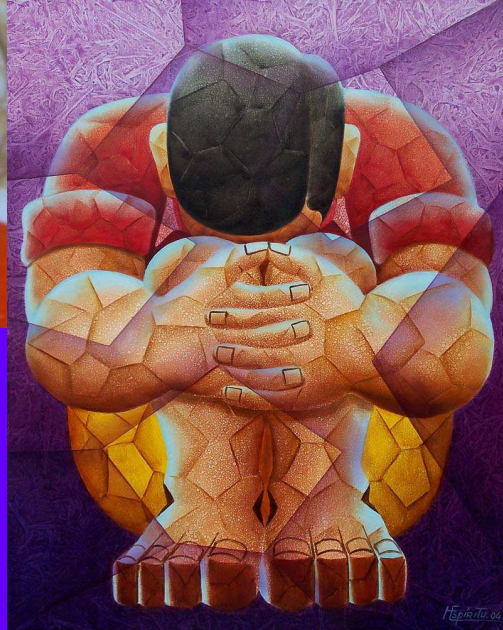
100

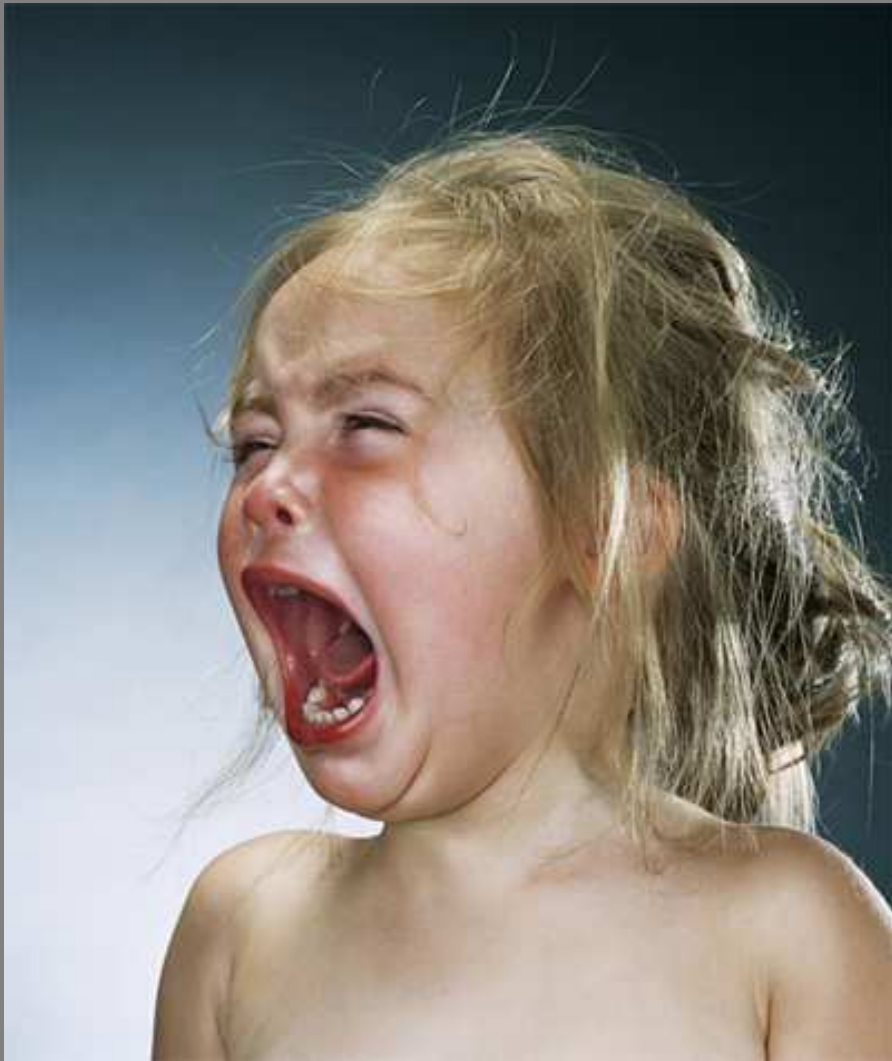

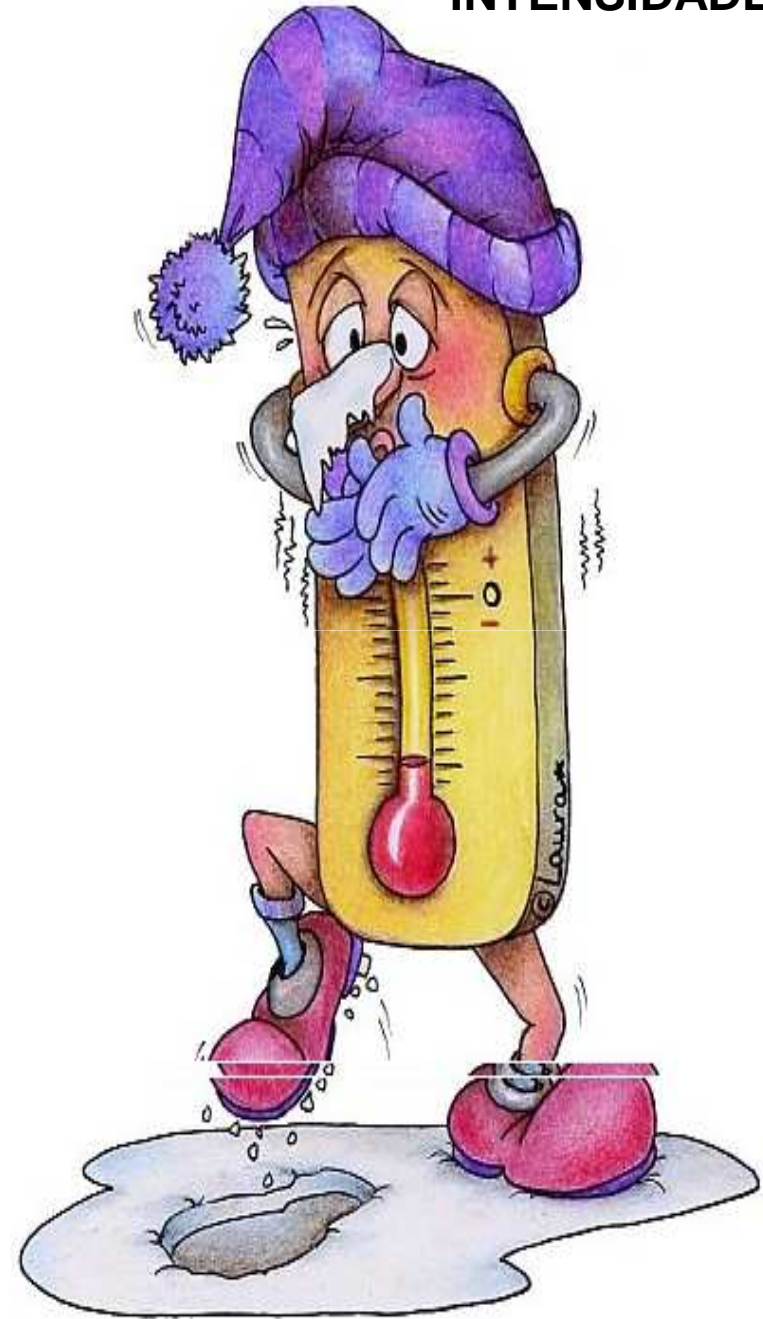

DURACIÓN

INTENSIDADE

ESTILO DE ATRIBUCIÓN CAUSAL

SITUACIÓN:

-GLOBAL OU ESPECÍFICA

TEMPO:

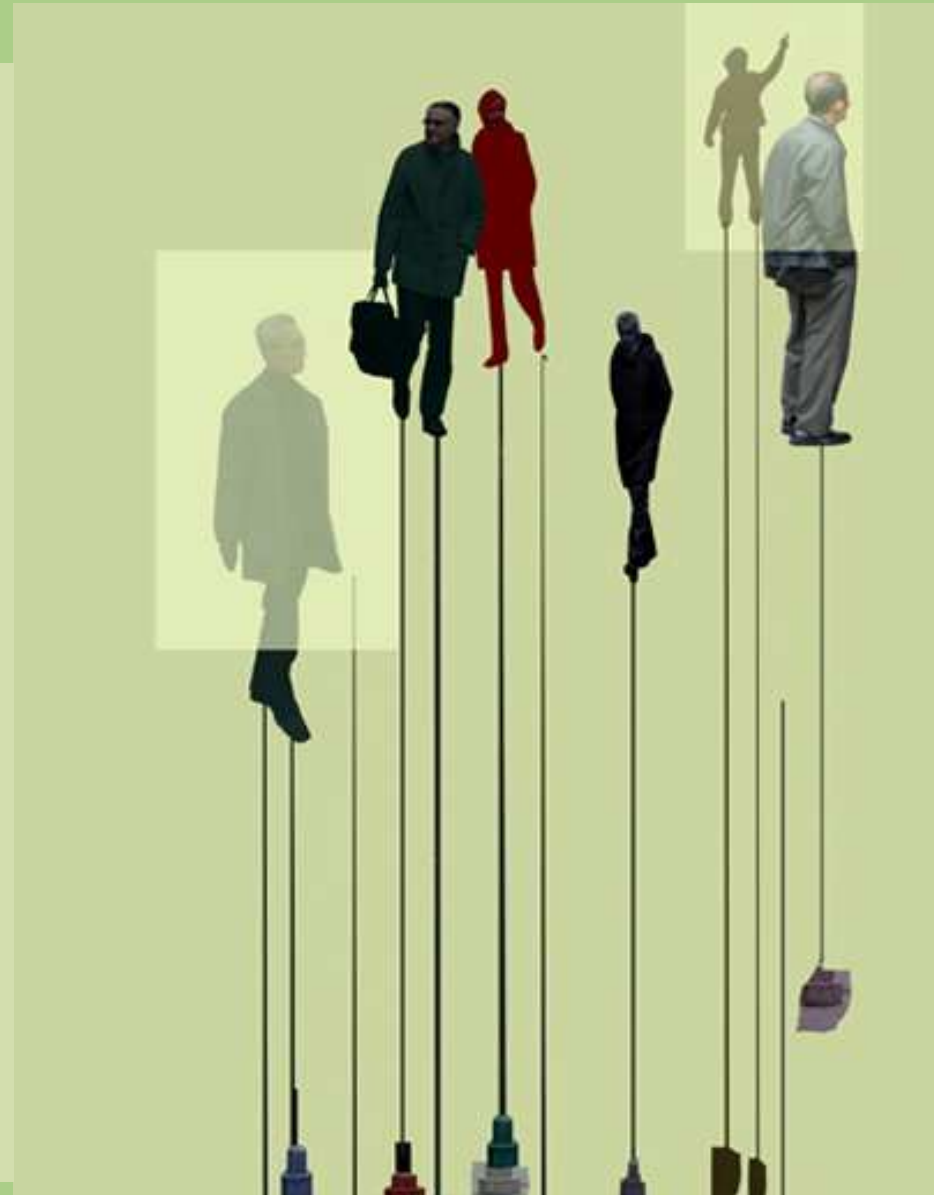
-PERMANENTE OU TRANSITORIO

CONTROL:

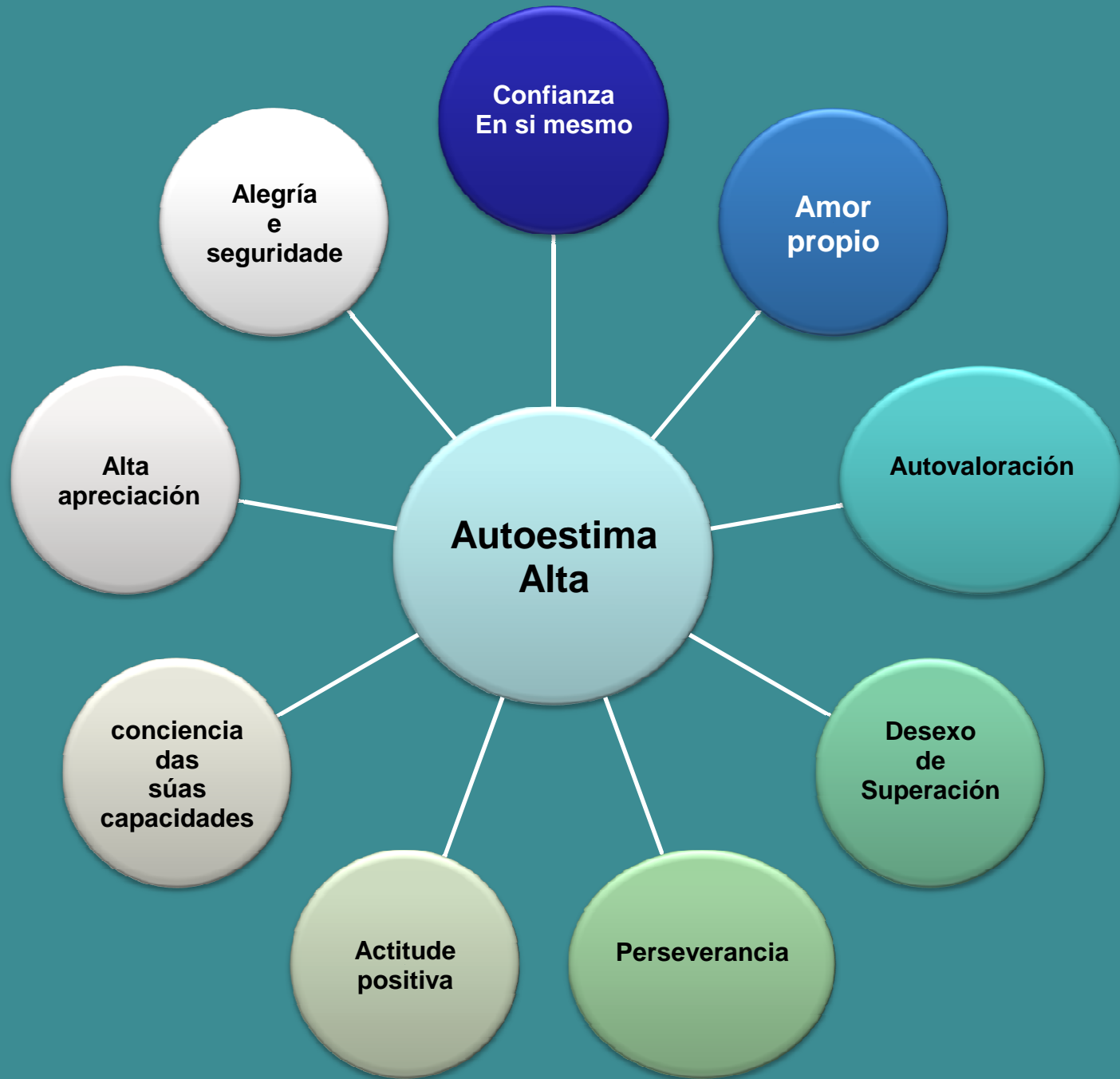
-CONTROLABLE OU
INCONTROLABLE

RESPONSABILIDADE:

-INTERNA OU EXTERNA

AXEITADA VALORACIÓN DE SÍ MISMO/A

CAPAZ / INCAPAZ

CADENA E CABLE

PRECIOSO/A

AUTOESTIMA BAIXA AGRESIVA

**O PRESUMIDO, ENGREÍDO OU PREPOTENTE
TEN EN REALIDADE UNHA BAIXA AUTOESTIMA.**

**NECESITA SOBRESALIR, APARENTAR
E CHAMAR A ATENCIÓN PARA SENTIRSE IMPORTANTE.**

**A XENTE DE BAIXA AUTOESTIMA AGRESIVA, NON COÑECE NIN
RESPECTA OS DEREITOS DOS DEMAIS.**

4. Centrarse en aspectos constructivos da nosa Persoa.

5. Elixir pensamentos positivos e eliminar negativos.

3. Actuar sobre as debilidades para convertilas en fortalezas.

6. Apreciar cada mellora Por mínima que sexa e perseverar.

2. Cambialas por outras máis realistas

1. Identificar creencias erróneas

COMO SE FORMA A AUTOESTIMA?

-

- **Crítica**
- **Desprecio**
- **Agresión**
- **Ironía**
- **Burla**
- **Non aceptación**
- **Comparación**
- **Indiferencia**
- **Incomprensión**
- **Rixidez**
- **Amor condicionado**
- **Sobreprotección**

+

- **Respecto**
- **Recoñecemento**
- **Apoio**
- **Confianza**
- **Motivación**
- **Aceptación**
- **Compañía**
- **Caricias**
- **Comprensión**
- **Criterio**
- **Amor incondicional**
- **Firmeza**

motivación de logro

demora da gratificación

a enerxía nin se crea, nin se destrúe...

Como reciclar esa enorme enerxía negativa do enfado?

-Neutralizándoa con actividades ou distraccións que nos permitan disipar o enfado sen danar. Exemplo: exercicio físico ou psíquico.

-Transformándoa en enerxía positiva mediante a arte, a filosofía ou a redución de expectativas e vínculos

Formas non axeitadas

ATACAR (represalias, descarga enerxética incontrolada.

ABSORBER a ira (aumento da ansiedade, malestar, trastorno)

PROPAGAR o malestar (envenenar con desfeitos emocionais tóxicos:
cotilleo, calumnia, adoctrinamento...)

PLANEAR VINGANZA (pospón e controla a expresión do enfado, pero non transforma a enerxía negativa en positiva)

AUTOCONTROL

- RETIRADA DA ATENCIÓN
- TEMPO FORA PARA RECUPERAR A CALMA
- EXERCICIO FÍSICO
- DISTRACCIÓN PSÍQUICA
- EXPRESIÓN VERBAL
- CATARSE
- AUTOINSTRUCCIONES
- TÉCNICAS DE RESPIRACIÓN
- TÉCNICAS DE RELAXACIÓN
- VIAXES IMAXINARIAS
- XOGOS DE SIMULACIÓN
- EXPRESIÓN CORPORAL (MIMO, DANZA)
- EXPRESIÓN ARTÍSTICA (PLÁSTICA, MÚSICA)
- REDUCIR EXPECTATIVAS
- REDUCIR VÍNCULOS
- REESTRUCTURACIÓN COGNITIVA
- ARTE E FILOSOFIA

¡atención! ¡atención!

**CONDUCTA
ATENDIDA**

**CONDUCTA
REFORZADA**

PRACTICAR "CALMA"

tempo aparte
relaxación

TÉCNICA DA TARTARUGA

proceso de autorregulación

vive

- as túas emocións, non as censures: (Aprende a recoñecer os indicios internos e externos das emocións)
- 1º - Sentir
  - 2º - Darnos conta do que sentimos

coñece

As túas emocións e as dos demais:

- Dalles o nome axeitado e ten en conta as diferencias de clase e de grao.
- Cando estén mesturadas ou confusas pon en marcha o ESCÁNER EMOCIONAL (drena, dalles saída, nomeando cada emoción e as súas posibles causas) Trátase de desenredar a madeixa para por certa orde no caos interno.
- Traduce esa información, tratando de descubrir as causas verdadeiras, as necesidades básicas e as metas que hai detrás.
- Incorpora toda esa información ao teu “mapa de situación”, valorándoa como recurso orientativo e adaptativo.

regula

/
integra

- Pasa á acción, se é necesario, e deixa que o afecto flúa expresándoo ou canalizándoo de forma que non dane nin a ti, nin aos demais.

rixidez

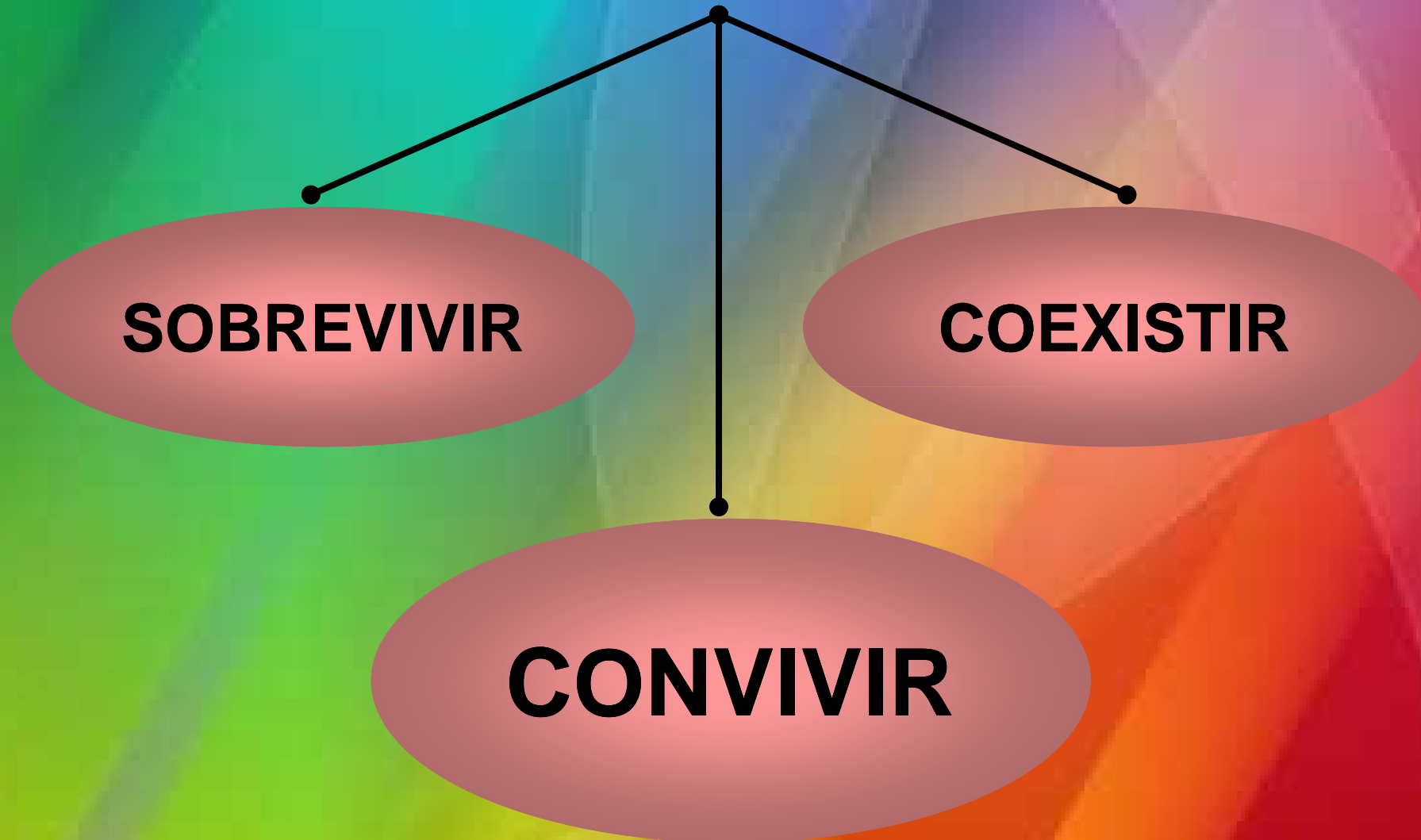

flexibilidad

NIVEIS DO CONVIVIR

PISO DE ARRIBA: nivel de tarefa

PISO DE ABAIXO: nivel afectivo

XUNTOS

pero

FACTORES QUE INFLUEN NA ACTITUDE:

- **CLARIDADE NA MISIÓN** (*transmisor ou educador*)
- **APERTURA AO CAMBIO** (*inmutables/ estatuas ou innovadores/ plantas*)
- **INTEGRACIÓN NO PROXECTO COLECTIVO** (*integrados ou individualistas*)
- **RECEPTIVIDADE** (*Esponxa ou mangueira*)
- **ACTITUDE ANTE OS PROBLEMAS** (*agravantes/leña ou atenuantes/ferro*)
- **ASCENDENCIA** (*ascendentes/ pico ou descendentes / val*)
- **IMPLICACIÓN PROFESIONAL** (*implicados ou remisos*)
- **ACEPTACIÓN DOS COMPAÑEIROS** (*positiva ou negativa*)
- **ACTUACIÓN POR PRINCIPIOS** (*coherencia ou improvisación*)

ALLEGRO MA NON TROPO

+ para OS DEMÁIS

INCAUTO

INTELIXENTE

- para min

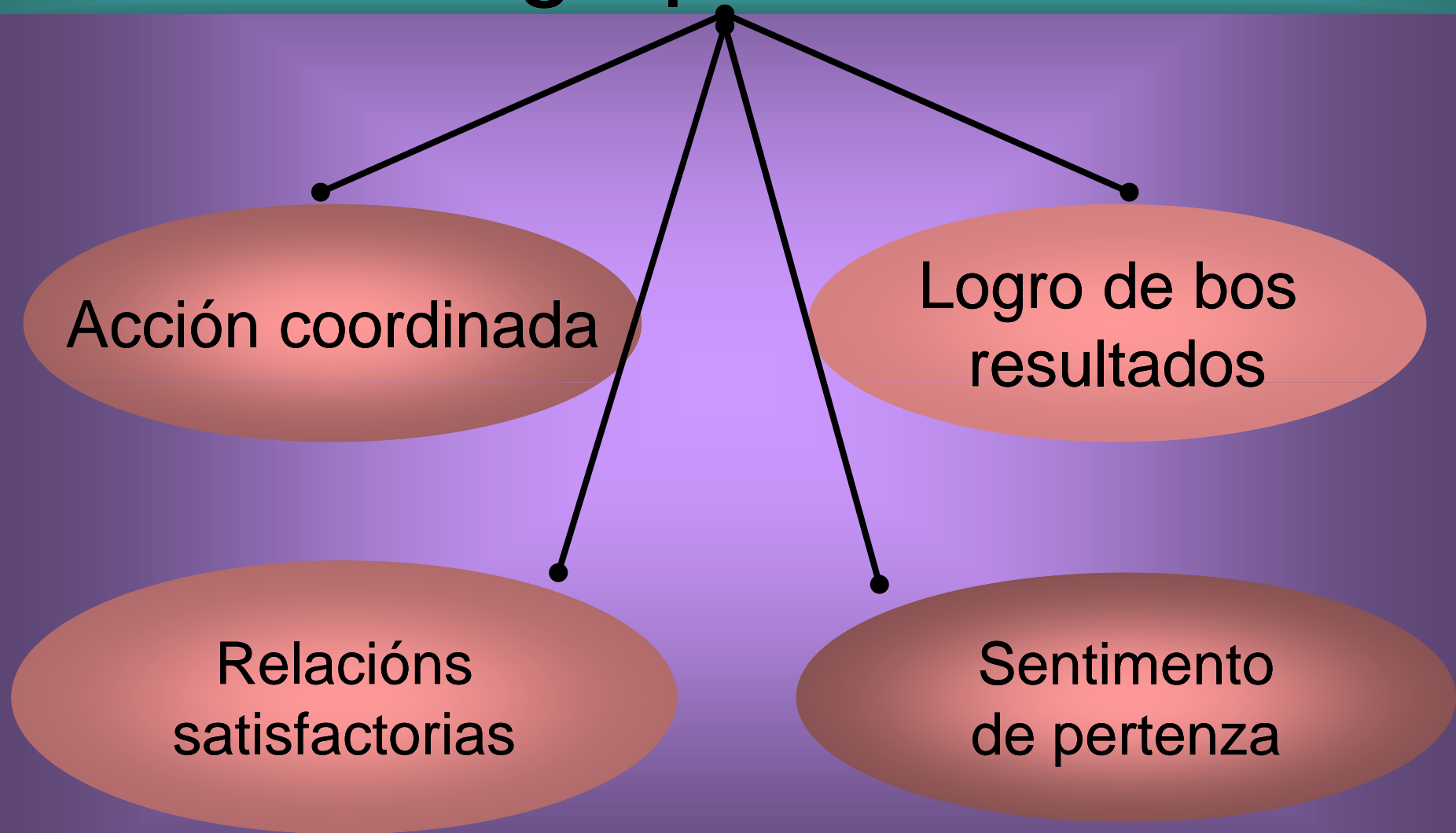
+ para min

ESTÚPIDO

MALO

- para OS DEMÁIS

Imaxe de grupo cohesionado

Para potenciar a cohesión...

- **Aumentar o tempo de interacción**
- **Capacidade de recompensa dos grupos**
- **Sentimento de apoio**
- **Participación na creación dunha cultura propia**
- **Compromiso e implicación no funcionamento do grupo**

Un exceso de cohesión

Presión á
uniformidade

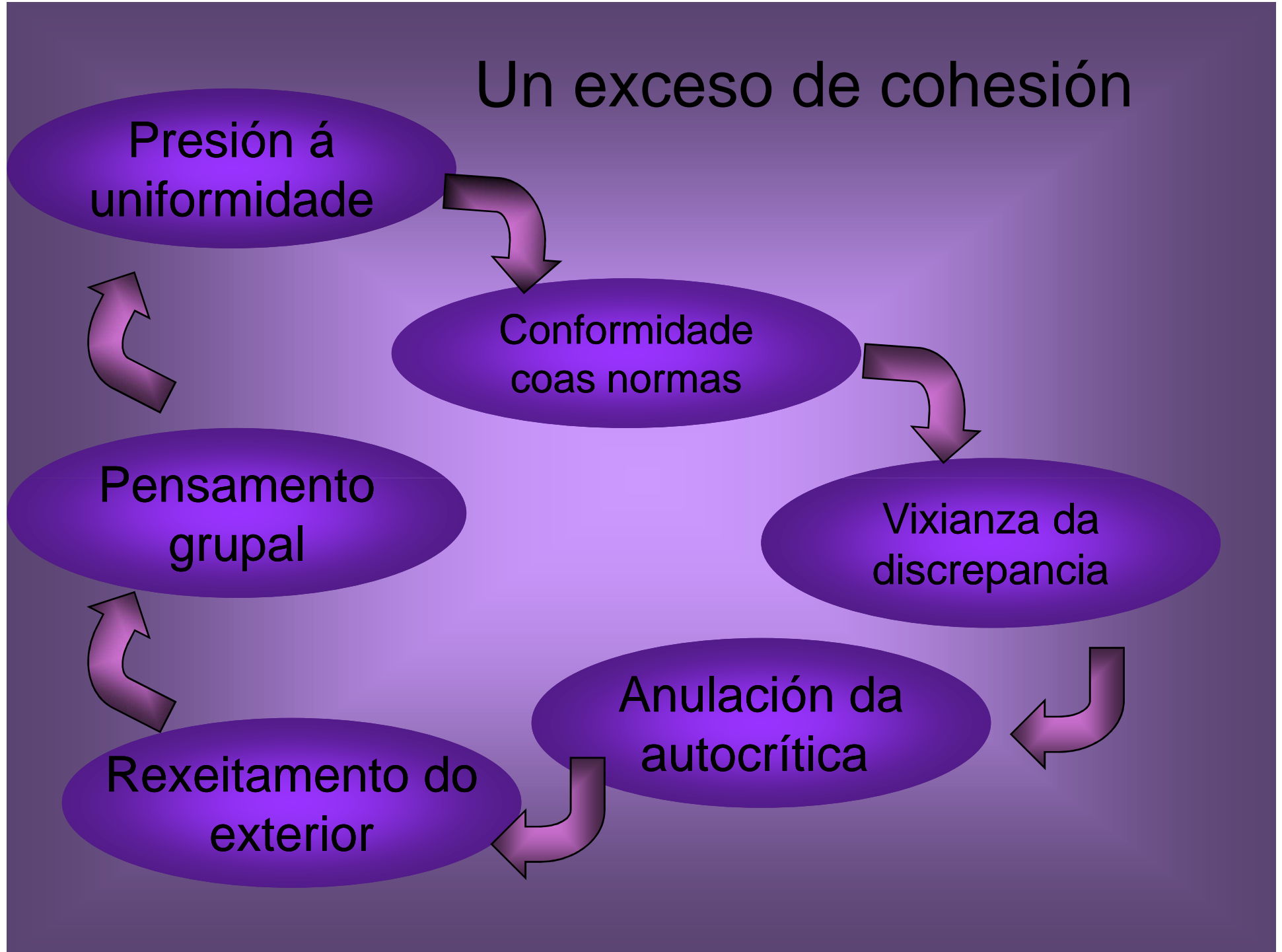
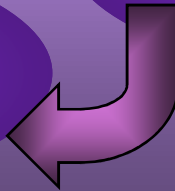
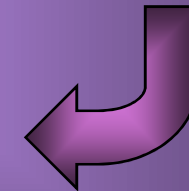
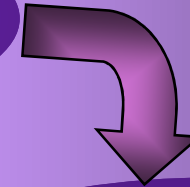
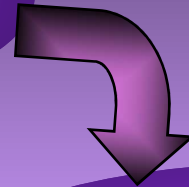
Conformidade
coas normas

Vixianza da
discrepancia

Anulación da
autocrítica

Rexeitamento do
exterior

Pensamento
grupál

FACILITAR A COHESIÓN DO GRUPO

ESCOITA ACTIVA

REGRAS DO XOGO

MODAIS

XOGOS COOPERATIVOS

Cinco niveis de “escoita”

- I. Ignoramos á
persoa
- II. Finximos escoitar
- III. Escoita selectiva
- IV. Escoita atenta de
palabras
- V. Escoita empática

ESCOITA ACTIVA

RESUMIR

PARAFRASEAR

CLARIFICAR

REFLECTIR

**AMOSAR
INTERESE**

000X 00 0A 0M 0R 0S 0T 0U 0V 0W 0X 0Y 0Z

NORMAS DE CONVIVENCIA

LÍMITES

NORMAS

regras

Sinxelas para que as poidamos comprender facilmente

Xustas para que podamos entender o seu porqué

Dialogadas para facernos partícipes da súa
necesidade

Estables para non sentirmos confusos e saber o que
debemos facer

Equitativas para que non nos sintamos diferentes

O SUAVIZANTE

Dos MODAIS

DE PRESENTACIÓN

DE DISTENSIÓN

DE AFIRMACIÓN

DE COMUNICACIÓN

DE CONFIANZA

DE RESOLUCIÓN
DE CONFLICTOS

xogos cooperativos

CONDUTA:

PASIVA

AGRESIVA

ASERTIVA

ESTILO AGRESIVO

- ✓ Mirada fixa.
- ✓ Volume de voz alto.
- ✓ Fala fluida-rápida.
- ✓ Non respecta distancias.
- ✓ Xestos de ameaza.
- ✓ Postura intimidatoria.
- ✓ Non fai pausas ó falar.

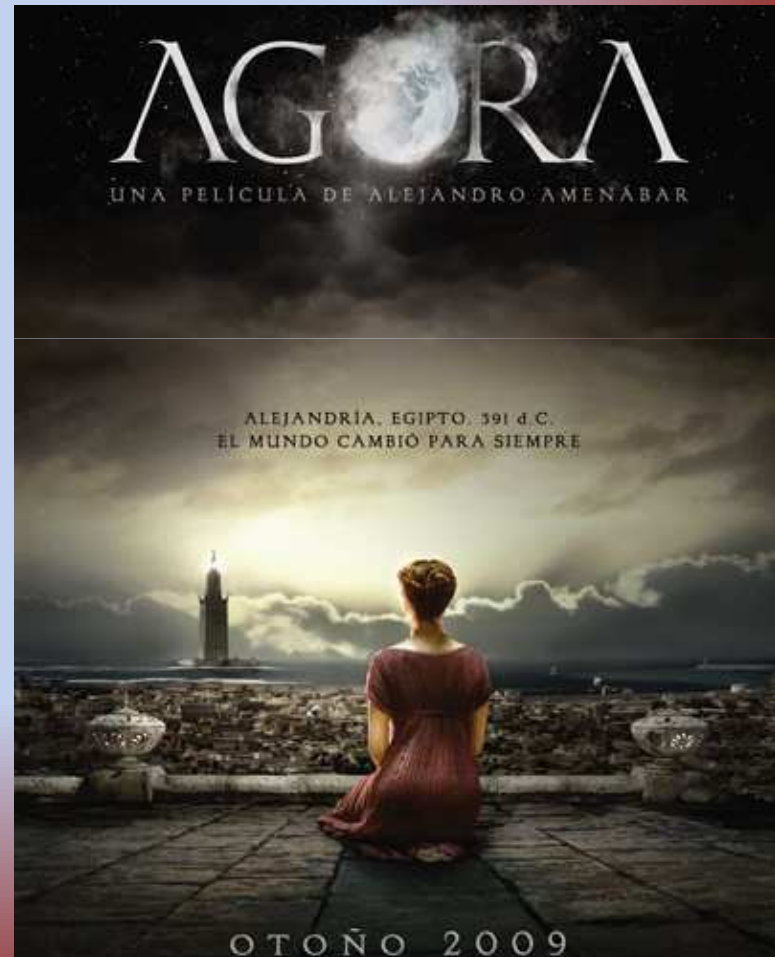
ESTILO PASIVO

- ✓ Ollos que miran cara abaixo.
- ✓ Volume de voz baixo.
- ✓ Vacilacións.
- ✓ Xestos desvalidos.
- ✓ Postura fundida e tensa.
- ✓ Mans “nervosas”.
- ✓ Ton vacilante ou queixoso.
- ✓ Risiñas “falsas”.

ESTILO ASERTIVO

- ✓ Contacto ocular directo.
- ✓ Volume de voz conversacional.
- ✓ Fala fluida.
- ✓ Xestos firmes.
- ✓ Postura erguida.
- ✓ Mans soltas.
- ✓ Sorriso frequente.

METODOLOGÍA

INTELIXENCIA SOCIAL

S- SITUACIÓN (radar social)

P- Presencia

A- Autenticidade

C- Claridade

E- Empatía

INTELIXENCIA EMOCIONAL

EMPATÍA

**Aproveitamento
da
diversidade**

**PLANO AFECTIVO
INTERPERSOAL**

**RESOLUCIÓN
DE
CONFLITOS**

e
m
p
a
t
í
a

QUE É EMPATÍA?

- Coñecer os sentimentos da outra persoa.
- Sentir o que está sentindo.
- Responder compasivamente aos problemas que afectan ao outro.

Recoñezoo → Sinto o mesmo → Actuo para axudalo

QUE É A INTELIXENCIA SOCIAL?

Nivel de comprensión

- **Empatía primordial:** sentir, o que sinten os demais, interpretar axeitadamente os sinais emocionais non verbais.
- **Sintonía:** escoitar receptivamente, conectar cos demais.
- **Exactitude empática:** comprender os pensamentos, sentimentos e intencións dos demais.
- **Cognición social:** entender o funcionamento do mundo social.

QUE É A INTELIXENCIA SOCIAL?

Nivel de interacción

- **Sincronía:** relacionarse fácilmente a un nivel non verbal.
- **Presentación dun mesmo:** saber presentarnos aos demais.
- **Influencia:** dar forma axeitada ás interaccións sociais.
- **Interese polos demais:** interesarse polas necesidades alleas e actuar en consecuencia.

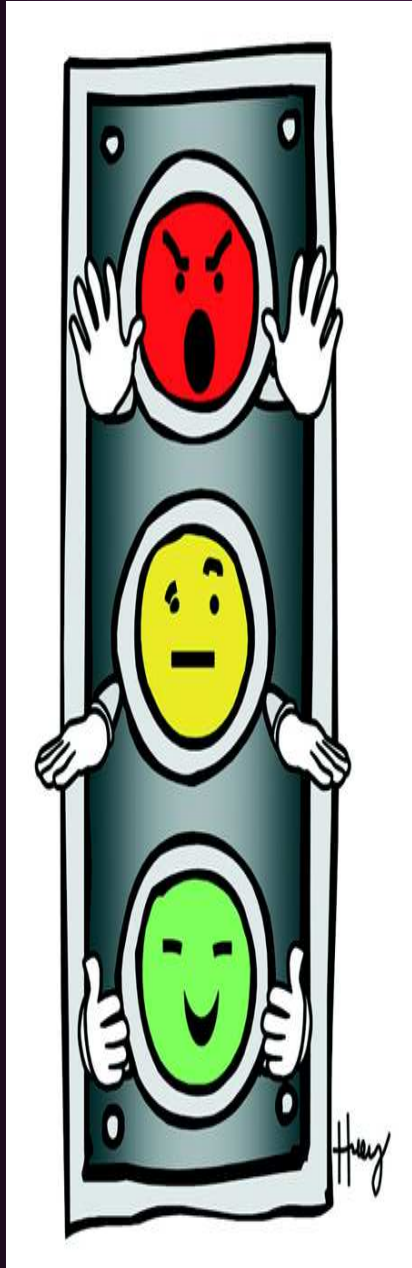
atención

+ tempo

empatía

altruismo

RESOLUCIÓN DE CONFLICTOS

1- Detente, seréate e pensa antes de actuar.

2-Expresa o problema e di como te sintes.

3- Proponte un obxectivo positivo.

4- Pensa en varias alternativas de solución.

5- Pensa nas consecuencias de cada alternativa.

6- Selecciona a posibilidade que ten mellores consecuencias para todos os implicados.

7- Pon en práctica a túa decisión, persevera e analiza os resultados

PARA XESTIONAR OS CONFLITOS

**E NADA MÁIS QUE
A VERDADE**

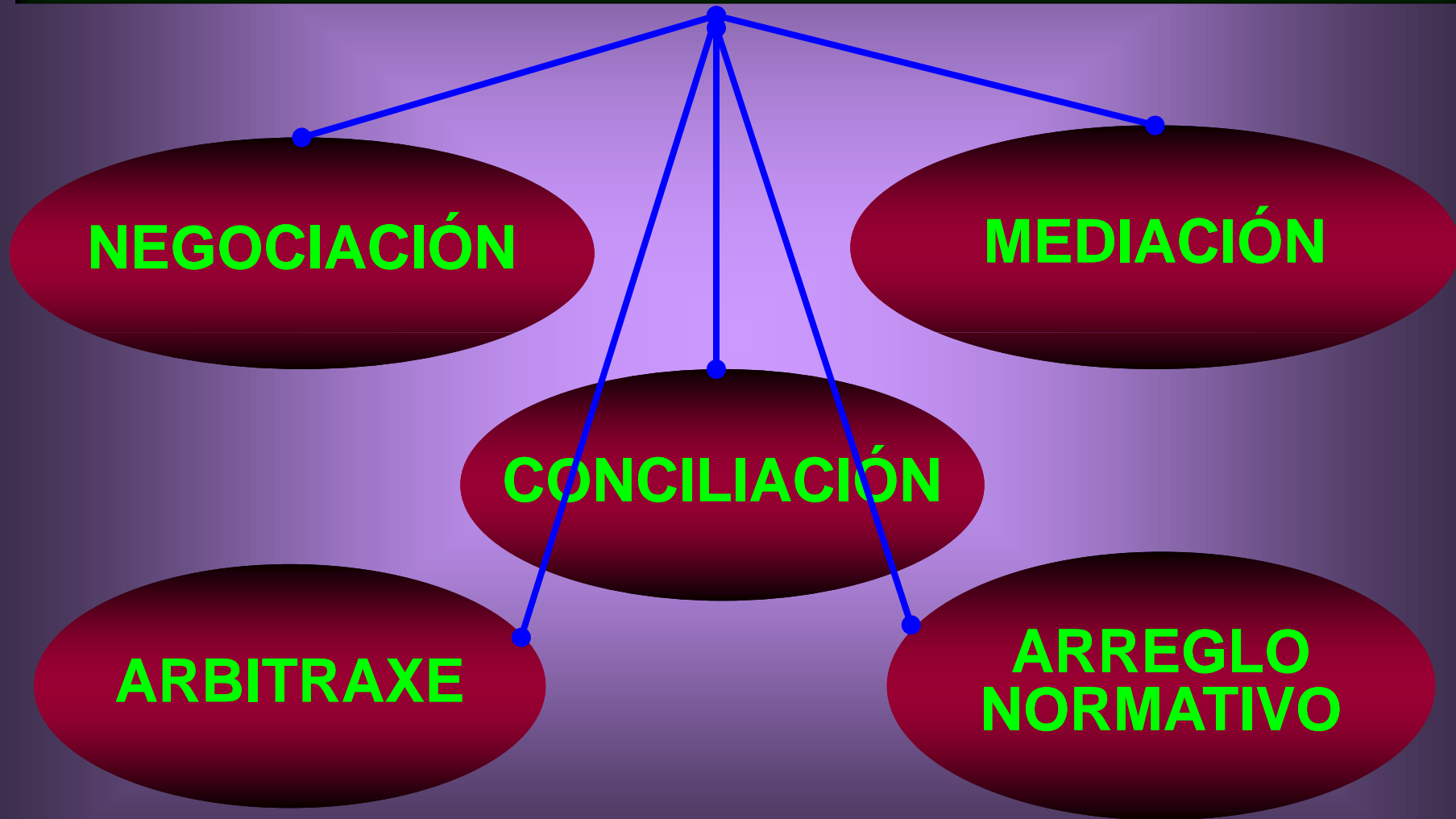
A VERDADE

HAI QUE DICIR

TODA A VERDADE

MÉTODOS DE RESOLUCIÓN DE CONFLICTOS

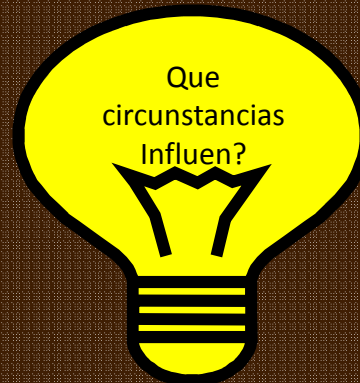
TIPOS DE PENSAMIENTO

ESCANER
EMOCIONAL

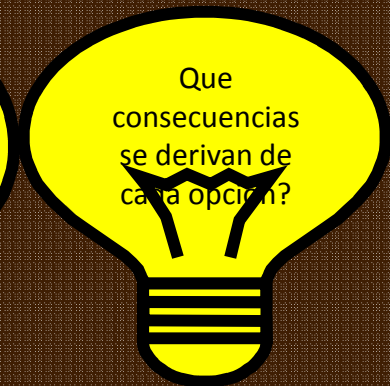
CAUSAL

CONTEXTUAL

ALTERNATIVO

CONSECUENCIAL

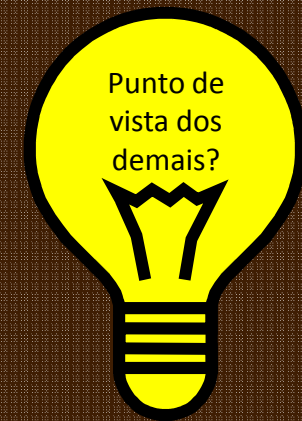
MEDIOS-FINS

AVALIATIVO

CORRECTIVO

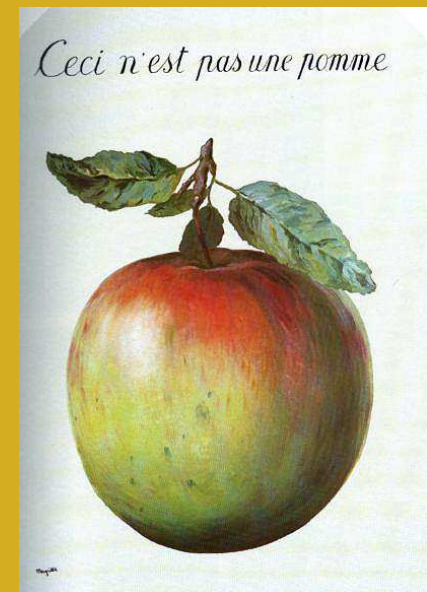
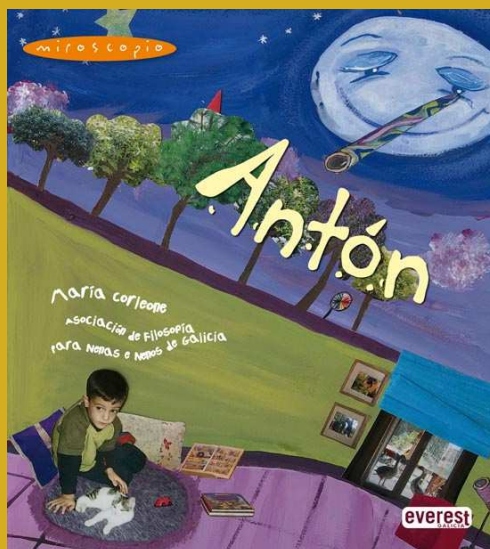
PERSPECTIVA

FACILITAR CAMIÑOS

contos

arte

xogos

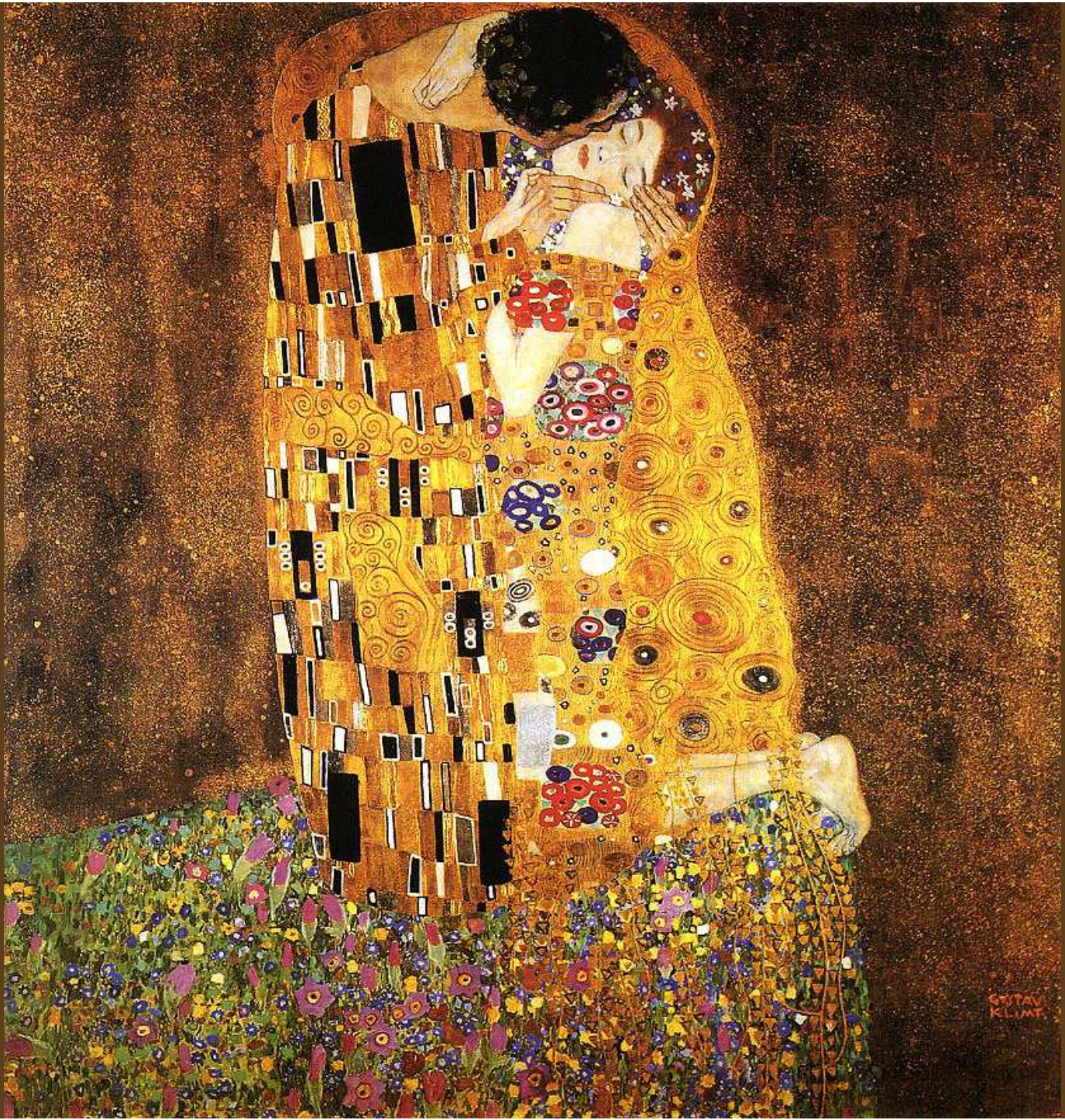

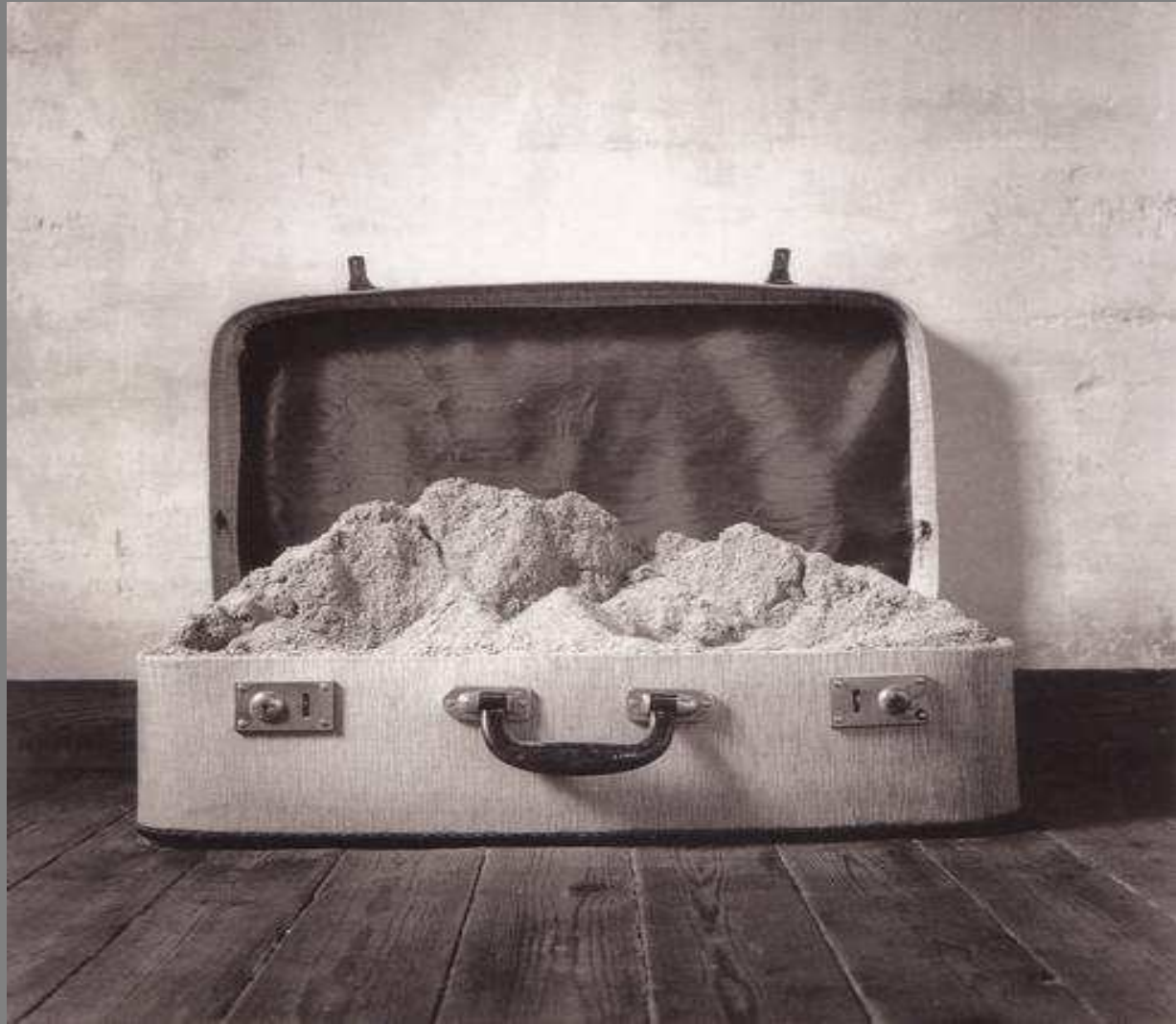

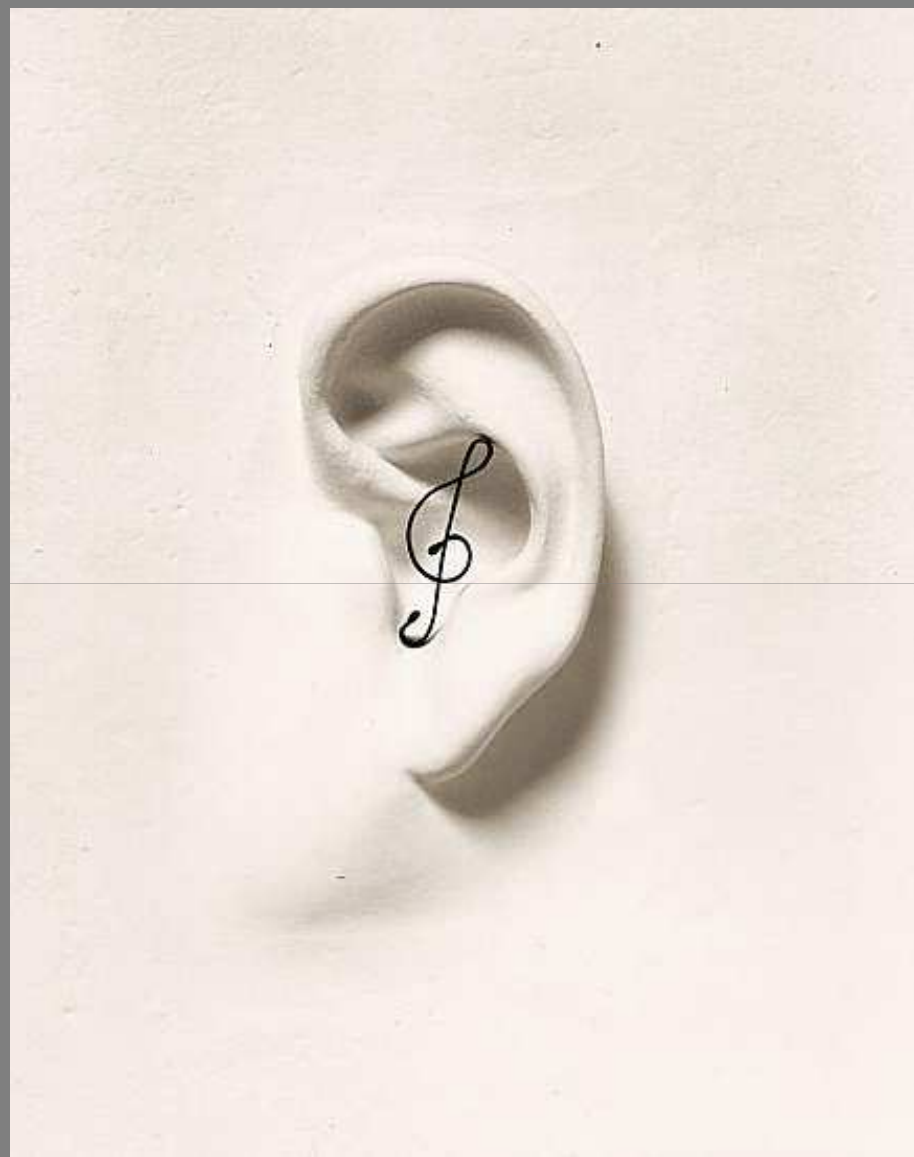

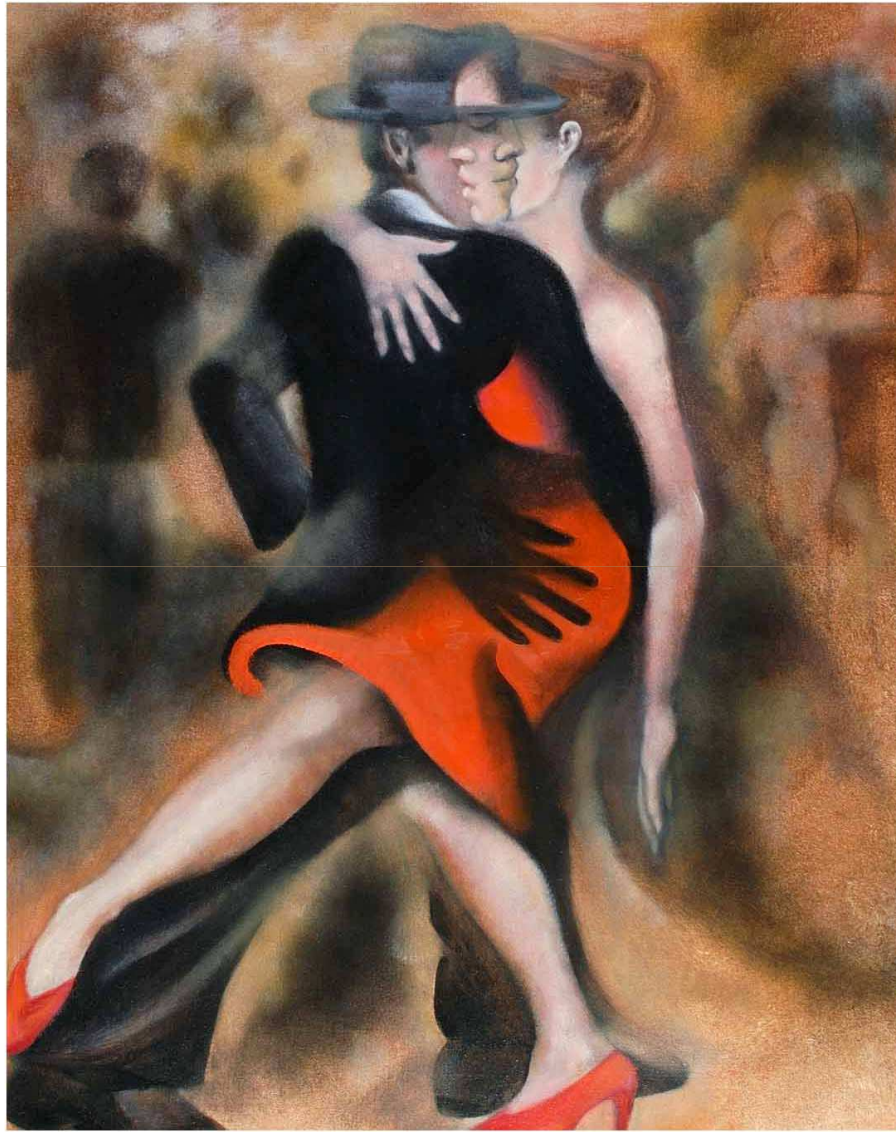

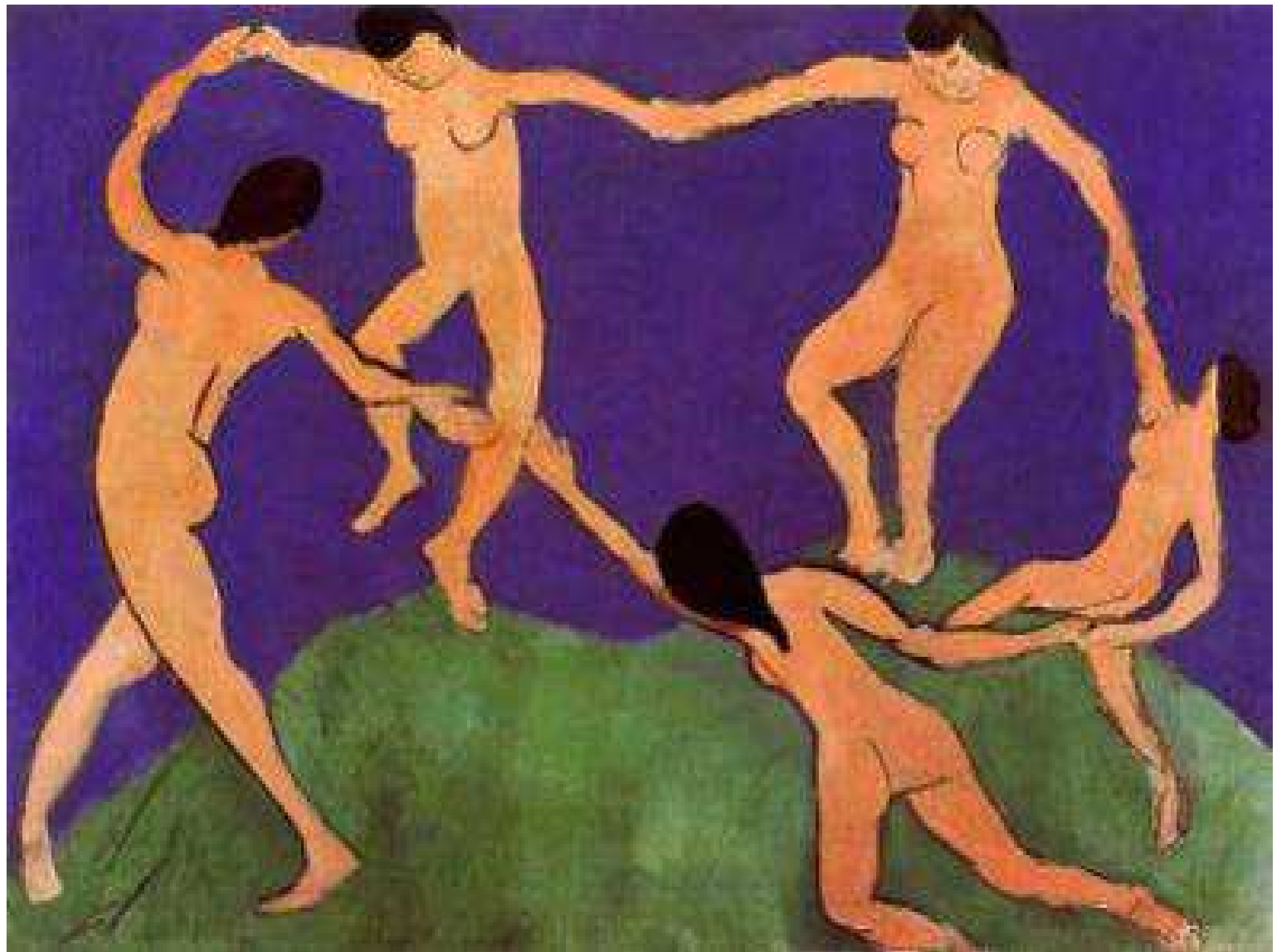

LOS PROFESORES ANTE EL FRACASO EDUCATIVO

faro / e-faro
www.e-faro.info